

מזונות והזנה

יבשות, עם הכנה ובלעדיה

עופר קרול, 'החקלאית'

הפתרון שמצאנו, והוא עובד בהצלחה מרובה, כולל מנת יבשות עתירת מזון גס והמכילה 12% חלבון עם כ-1.4 א' נטו בק"ג חומר יבש. במעבר לתקופת ההכנה מכינים תערובת מיוחדת המורכבת מגרעינים (שעורה ותירס), סויה והשלמה בתרכיז ויטמינים. התערובת בכמות של כ-3 ק"ג לראש מעלה את מדדי המנה לכדי כ-14.5% חלבון ו-1.55 א' נטו. מנת היבשות שניתנת לצריכה חופשית ובתוספת התערובת המיוחדת שניתנת באופן פרטני, נמצאה כפתרון מצויין ועד להיעלמות כמעט מלאה של מרבית התחלואה המטבולית, החל בהיפוכי קיבה ועד קטוזיס וקדחת חלב.

לצערנו, חלק מהמשקים לא הפנימו את החשיבות של התוספת הפרטנית ונוהגים לחזור למרכז המזון ולהוסיף את התערובת ו/או מעט בליל חולבות לעגלה. התוצאה, בגלל טכנולוגיית הערבול יש פרות המקבלות בעיקר תערובת, אחרות רק בליל יבשות ואחרות כמעט רק מזון חולבות – והעסק לא עובד ולא מתפקד.

העגלות המערבלות העומדות לרשותנו אינן כלי מדויק. פעמים רבות יש שוני בין הרכב הבליל שיוצא בראשית העגלה לזה שיוצא בסופה. פעמים רבות ובעיקר כאשר עגלת היבשות היא האחרונה בסדר היומי של העגלות, המנה מכילה הכל משאריות של זבל ממנת העגלות ועד לעודפי סידן ומלח ממנות אחרות, ועסק לא עובד.

בליל חולבות, ואפילו הוא בכמות קטנה, עלול לגרום לנוקים גדולים לפרה הממליטה וזאת כאמור בגין הרכב המינרלים ובעיקר סידן ומלח הניתנים במידות ובשיעורים שונים

ממשק היבשות הוא אחד השלבים החשובים והמכריעים בחיי הפרה. משך היובש שלא יעלה על 60 יום (עם הנחה של 70 יום לפרות רוזות במיוחד) וזאת לאחר תחלובה שלא תעלה על 400-380 יום – אלה התנאים המינימליים הדרושים לממשק יובש, המלטה והפריון שלאחר מכן.

צריכת המזון שיכולה לעלות עד לכדי כ-30 ק"ג חומר יבש ליום בשיא התנובה, יורדת לקראת היובש לכדי 17-18 ק"ג בלבד, ואילו כבר בראשית היובש לכדי 11-12 ק"ג. תוך כדי היובש מתרחשת ירידה נוספת בצריכת המזון וזאת דוקא בימים שלפני ההמלטה בהם ישנה צריכה רבה יחסית של חומרי מזון למילוי צורכי הפרה והעובר. למדנו כי הירידה בצריכה מכ-30 ק"ג ל-11-12 גורמת להופעה של מעין ריקנות בחלל הבטן שיכולה להוביל לתופעות של היפוכי קיבה. על מנת למנוע את הריקנות, עם הכניסה ליובש נהוג להעלות את שיעור המזון הגס הנפחי במנה עד לכדי כ-80% ובמידה שהדבר נעשה באיזון נכון של קש, שחת דגן ותחמיצי חיטה, יש בדרך כלל מניעה ועד העלמות מרבית התחלואה המטבולית.

העלאת נפח המזון מפחיתה את הכמות הנאכלת וזה טוב, נכון ומתאים עד לפרק הזמן הקצר שלפני ההמלטה. נמצא כי כבר כשבועיים לפני ההמלטה נדרשת אספקה רבה יותר של חומרי מזון (בעיקר אנרגיה ממקורות של פחמימות וזמינות ובתוספת מעטה של חלבון) וזאת בעיקר כדי למנוע הופעה של קטוזיס הנגרמת בעיקר מפירוק מוגבר של זרבת השומן בגוף וממחסור באנרגיה וזמינה לתפקוד תקין של מערכות הגוף.

כאשר תמיד רצוי לשלב בין גרעיני תירס ושעורה, השלמת חלבון בסויה ולזאת מוסיפים את תרכיז הוויטמינים המאוזן והעשיר בעיקר באבץ, סלניום, ויטמין E ואפילו לניאצין יש מקום.

רצוי להימנע ממוזנות זולים וטובים כמו סובין וגלוטן פיד, בעיקר עקב השפעתם השלילית במקרה של היבשות על מאוזן וזמינות הזרחן.

מנת יבשות והשלמה פרטנית בתערובת הכנה זה פתרון טוב, רצוי ומוצלח. מנת יבשות אחת אינה פסולה ובמקרים רבים מניבה תוצאה לא פחות טובה וללא ספק היא עדיפה על משטר הכנה לא תקין.

בצורת אנוחו עדים לניסויים מעניינים בתוספות שונות כמו בולוסים של רומנסקי, שיחליפו את תערובת ההכנה. נמתין, נלמד ואולי גם נחכים. נכון לעכשיו, הקפדה על מנת היבשות ובעיקר על אורך היובש והמצב הגופני בזמן הייבוש תבטיח לנו תחלובות נאות, בריאות ופדיון ושווה כל מאמץ – אין קיצורי דרך.

לחולבות וליבשות.

כאשר לא ניתן לעמוד במשימה של בליל יבשות ל-5-6 שבועות ראשונים ליובש עם השלמה פרטנית (לפי המצב הגופני) ל-2-3 שבועות אחרונים להריון בתקופת ההכנה, עדיף לוותר כליל על ההכנה ולבנות משטר הזנה יחיד ואחיד למשך כל תקופת היובש. למדנו, כי באיזון נכון ניתן להגיע להשגים לא רעים גם ללא הכנה. המנה המוצעת במקרה זה תהיה בתכולה של כ-12.3% חלבון עם כ-1.43 מגה קל' אג' נטו ולפחות 70% מזון גס, אשר כרבע ממנו קש חיטה והיתר מתחלק בין חציר דגן (חיטה או שיבולת) לבין תחמיץ חיטה שיינתן בכמות של כ-2-3 ק"ג חומר יבש לראש.

גיוון המזון הגס חיוני ביותר. הקש מיועד בעיקר לטובת הנפח והקטנת שיעור המינרלים (בעיקר סידן ואשלגן הגורמים לקדחת חלב), החציר כדי בכל זאת לשמור גם על נפח וגם על אכילה, ואילו לתחמיץ סגולות רבות בעיקר בקטע של טיב הערבול והשפעתו על ספיגת המינרלים בגוף. המזון המרוכז רצוי שיתבסס רק על החומרים הבטוחים והטובים ביותר,

המאוררים הטובים בעולם

תוצרת גרמניה - ZIEHL-ABEGG מנוע בשיטת - EXTERNAL-ROTOR

השימוש במאורר ZIEHL-ABEGG חוסך 50% בתצרוכת החשמל
בהשוואה לכל מאורר אחר

▶ מאוררים חדשים עם 10 שנות אחריות ומאוררים משופצים עם 5 שנות אחריות.

▶ מערכות צידוד+עירפול למאוררים (שיטה יחודית): חיסכון במאוררים ובחשמל ע"י שימוש באותו מאורר בשטחים שונים (כדוגמת מאורר ביתי), אפשרות לקפל את המאוררים ולאפשר לטרקטור לעבור באבוס.

▶ מאוררי טורבו.

▶ עבודות חשמל ותאורה.

▶ תחנה מטאורולוגית.

▶ חידוש מאוררים: החלפת הגנת מנוע (אוברלוד)

■ החלפת מתקן תליה+צידוד מגולוון ■ ליפוף מנוע

■ ניקוי חול+צבע בתנור ■ איזון דינמי וסטטי.

כל הפתרונות נמצאים אצלנו
והכי חשוב - אמינות איכות
ושירות מהיר

מור ליין אנרג'י בע"מ

מאורר לתעשייה וחקלאות, מסכי אוויר, חשמל ובקרה, מיזוג אוויר
משרד - 04-6725360, פקס. 04-6725367, יובל - 054-487045
רח' חמלאכה 18 טבריה, ת.ד. 921 קרית שמואל 14108
e-mail: morline@012.net.il

ניתן להתרשם מהרכבות שלנו ב:
רפת השרון, רפת הגליל המערבי,
רפת מימד, רפת יהודה, מענית
ובעוד רפתות רבות.